

תוכן העניינים

7	דבר העורכים
	חינוך
9	איום הסטראוטיפ, אסטרטגיות של נכות עצמית והישגים במבחני יכולת מילולית של יוצאי אתיופיה בישראל / עוזי לוי
24	פתרון בעיות במדעים ובמתמטיקה: מחקר זמן תגובה והדמיה מוחית / רות סתוי וראובן בבאי
53	אינטרנציונליזציה במערכת החינוך העל-יסודית: אפיון התופעה וחקר עמדותיהם ומעורבותם בתהליך של מנהלים בבתי הספר בעיר תל אביב-יפו / מירי ימיני ואלעד וליקסון
81	אסטרטגיות התיווך בלמידה מתווכת ורמת הדתיות של נשים יהודיות בראייה בין-דורית / אסתר איזמן ודוד צוריאל
108	המירוץ אחר לקויות הלמידה: תופעת ההתחזות בשדה ההשכלה הגבוהה בישראל / עופר קצ'רגין
	משפחה, קהילה וארגון
148	רווקים ורווקות באי-החלטיות מתמשכת: היבטים תפיסתיים ורגשיים בתהליך ביסוס הזוגיות / צמח אסיף, אליענה שפירא ושלמה רומי
180	ריבוי תפקידים, קונפליקט תפקידים ותחושת דחק בקרב אימהות עובדות / ליאת קוליק וגבי ליברמן

איכות הטיפול בבית ובמעון והתנהגות חברתית בגיל הרך / עינת שופר אנגלהרד, פנינה ש' קליין ויעקב יבלון	216
קהילה, נאמנות, המשכיות: תרומתה של הערכת ההון החברתי להישארות הצעירים בקיבוץ הדתי / מרים ביליג	239
הסתירה בין השתתפות לבין דיון מעמיק בטלוויזיה הקהילתית בקיבוץ / אמיר הר-גיל ורועי דודון	268
שלושה ביטויים של הלימה פרט-סביבה (P-E Fit) והשפעתם הדיפרנציאלית על ביטויי המחויבות בארגוני עבודה / אסתר בהט ואוריאל לויתן	293

בריאות ומדע

אופני השפעה שרופאים נוקטים בעת קונפליקט עם מטופלים / רעות שוהם ויוסף שורצולד	323
תהליכי בנייה של אובייקט מדעי במעבדת המחקר / אפרת נוני-וייס	360

מדור תגובות

על חשיבותם של נדבכים מקומיים: תגובה למאמרם של אייל קלונובר, ורדה סוסקולני וליאת קוליק, "ניבוי של החזקת קונדום ושל השימוש בו בקרב גברים הומוסקסואלים בישראל" (מגמות, נ[2], עמ' 153-189) / עמית קמה	384
מן הספרות המקצועית	387

קובי מיכאל על אורי בן-אליעזר, מלחמותיה החדשות של ישראל: הסבר
סוציולוגי-היסטורי

אורי בן-אליעזר (תגובה לקובי מיכאל)
ארנון גולן על אילן טרואן, עיצוב ההתיישבות הציונית: דמיון ותכנון
במבחן המציאות
תמר הגר על פנינה מוצפי-האלר, בקופסאות הבטון: נשים מזרחיות
בפריפריה הישראלית
הללי פינסון על דן אבנון (עורך), חינוך אזרחי בישראל

אורית איכילוב על יוסי יונה, ניסים מזרחי ויריב פניגר (עורכים), פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל: מבט מלמטה
צפירה גרבלסקי-ליכטמן על מיכל חמו, מנחם בלונדהיים ותמר ליבס (עורכים), תקשורת כשיח: עיונים בשפה ובמדיה, קובץ מאמרים לכבודה של פרופ' שושנה בלום-קולקה

התקבלו במערכת	424
רשימת קוראים מעריכים לכרך נ	425
מדיניות המערכת והנחיות למחברים	427
תקצירים באנגלית	V

מן הספרות המקצועית

על מפגש בין משנה אידאולוגית לבין כתיבה אקדמית
אורי בן־אליעזר, מלחמותיה החדשות של ישראל: הסבר סוציולוגי־היסטורי.
תל אביב: אוניברסיטת תל אביב, 2012. 528 עמ'.

קובי מיכאל

ספרו של אורי בן־אליעזר הוא ניסיון מרשים ואף נועז לתאר ולנתח התפתחויות חברתיות ופוליטיות חשובות, שהתרחשו בחברה הישראלית בשני העשורים האחרונים. הספר מבוסס על מסגרת מושגית־תאורטית סוציולוגית־אנתרופולוגית, המפנה זרקור לממדים תרבותיים ולסביבה הפנימית (המבנה והסדר החברתיים־מוסדיים) בישראל וליחסי הגומלין בינה לבין הסביבה החיצונית. חולשתו העיקרית של הספר היא בניסיון להשתמש במסגרת התאורטית ובתובנות שפותחו בנוגע לסביבה הפנימית בישראל כמפתח להבנת הסכסוך הישראלי־פלסטיני או הישראלי־ערבי בהקשרו הרחב יותר, ובעיקר כסוג של הסבר והצדקה להטלת האחריות להסלמת העימות על צד אחד – ישראל. בנקודה זו הניתוח האמפירי הופך למוטה, חד־צדדי ונעדר גישה משולבת ומאוזנת, ומיטשטשת ההלימה בינו לבין המסגרת התאורטית והאנליטית המוצעת.

הספר נשען על מתודולוגיית מחקר איכותנית המתבססת על ניתוח טקסטים, בהנחה שהטקסטים משקפים את התפיסות ואת הפרשנויות של המשתתפים. במובן זה המחבר מאמץ את הגישה הקונסטרוקטיביסטית, המדגישה את חשיבות הפרשנות של המציאות כפונקציה של מבנה חברתי, מוסדי ותרבותי.

פרק ההקדמה של הספר מנוסח בתמציתיות ומעורר תחושה של רוחב יריעה, שעניינה עיסוק סוציולוגי חקרני ומעמיק בתופעת המלחמה. המחבר מביא מאמירותיהם של הוגים בולטים בתחום, מקלאוזוביץ ועד קיגן, ומציג לקורא רשימה של שאלות כבדות משקל בנוגע לאינתיפאדת אל־אקצה, שהתחוללה בשנת 2000, ולמכלול השיקולים שהנחו את

* ד"ר קובי מיכאל, חוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי, אוניברסיטת תל אביב.
דואר אלקטרוני: kobimichael24@gmail.com

למאמר המלא: מגמות, כרך נ', מספר 3, ניסן תשע"ו, אפריל 2016